

File name: Avsnitt 2 - Samarbete med Oskarshamn.wav
Transcriber: ScriptMe.io
Operator: Magnus Degerman
Date of transcription: Nov 07 2023

[00:00:00:19 - 00:00:29:14]

Marie: Då kör vi alltså välkomna till dagens podd ifrån bergrummet i östhammarskommun kan man inte säga riktigt, men podden heter bergrummet. Vi sitter inte i ett bergrum och idag så ska vi prata med 1 gäst. Vi har med oss en av våra främsta samarbetspartner i slutförvarsfrågan, nämligen Oskarshamns kommun och i luren så finns rolf Persson.

[00:00:31:07 - 00:00:35:07]

Marie: Som vi ska prata lite närmare med i studion idag, så har vi.

[00:00:37:01 - 00:00:47:03]

Marie: Magnus degeman bakom tekniken och vi har anna som är utredare i slutfors frågan och jag har mig Marie Berggren med mig i studion.

[00:00:48:23 - 00:00:50:02]

Marie: Och hej rolf.

[00:00:51:22 - 00:00:52:19]

Rolf: Hejsan hejsan.

[00:00:54:00 - 00:00:54:08]

Marie: Vem är du?

[00:00:56:16 - 00:01:05:09]

Rolf: Ja jobba med motsvarande frågor som Anna gör här i Oskarshamn då som projektsamordnare i min titel.

[00:01:07:16 - 00:01:08:13]

Marie: Och det har du gjort ett tag?

[00:01:10:10 - 00:01:16:11]

Rolf: Ja, det har jag gjort. Jag är inne på min andra vända kan man säga jag.

[00:01:18:13 - 00:01:40:01]

Rolf: Jag kom in i det här 2006 första gången och sen jobbade jag nästan 10 år sedan hade jag ett uppehåll under 6 år. Jag hade ett förvånande som kommundirektör från 2016 till

tjugotjugotvå blir det väl och sen efter det gick jag tillbaks till det här.

[00:01:41:01 - 00:01:43:21]

Marie: Ja, det är ju en fråga som är lite svår att slita sig från, tycker du inte?

[00:01:44:22 - 00:01:49:16]

Rolf: Jo, men det är ju så och den är ju väldigt, väldigt lång i tiden, så är det.

[00:01:49:19 - 00:01:53:06]

Marie: Ju också. Ja, men precis för vi 2 kommuner är ju.

[00:01:55:08 - 00:02:00:12]

Marie: 2 delar i ett sammanhängande system för hanteringen av använd kärnbränsle, och.

[00:02:01:24 - 00:02:14:21]

Marie: Då så tänkte vi vi har ju möjligheter att fokusera på på frågan som gäller själva slutförvaret här i i östammars kommun med vilka delar har ni i oskarshamns kommun som är med i det här sammanhängande systemet.

[00:02:17:01 - 00:02:21:18]

Rolf: Ja de delar vi har så den befintliga delen som finns idag är ju då.

[00:02:22:17 - 00:02:45:04]

Rolf: Det det som heter club eller den centrala mellanlaget för allt annat kärnbränsle från reaktorerna i i sverige då och en kommande anläggning som kommer att benämnas klink då där man slår samman centrallaget med en inkapslingsanläggning så det det är väl det som är det är det vi är mest berörda av.

[00:02:47:05 - 00:02:53:10]

Marie: Och club, det centrala mellanlagret där där finns allt använd kärnbränsle som har producerats idag, eller hur?

[00:02:54:16 - 00:02:54:16]

Rolf: Det.

[00:02:55:10 - 00:02:56:15]

Marie: Stämmer sen hur länge då?

[00:02:58:19 - 00:02:59:01]

Rolf: Sedan 1985.

[00:03:01:12 - 00:03:06:09]

Marie: Ja, det var en kugg fråga. Jag är lite ledsen för det rolf, men jag tyckte du klarade bra ändå.

[00:03:09:08 - 00:03:14:05]

Marie: Men det är ganska så mycket material som ligger där i väntan på slutförvaring.

[00:03:16:04 - 00:03:26:15]

Rolf: Just det och man har ju nyligen fått ett tillstånd att utöka lagringskapaciteten från 8000 ton till elvatusen ton.

[00:03:29:15 - 00:03:31:18]

Rolf: Så det är ansevärliga mängder.

[00:03:33:07 - 00:03:33:16]

Marie: Det är det.

[00:03:36:24 - 00:03:45:22]

Marie: Nej du kom ju in på slutförvarsfrågan på ett bananskal eller var det ett medvetet val som gjorde att du började engagera dig där 2006?

[00:03:48:21 - 00:03:56:18]

Rolf: Nej, det var ett medvetet val. Innan dess hade jag jobbat många år som socialchef faktiskt. Jonska samt en helt annan bransch.

[00:03:59:02 - 00:04:11:18]

Rolf: Kände att jag var färdig med det och vid den tidpunkten så gick en av de dåvarande 2 projektledarna i pension och. Någon dyster ut tjänst, men jag sökte den och fick den då som så enkelt inte.

[00:04:13:21 - 00:04:19:05]

Marie: Det här är ju en fråga som som nästan blir intressantare och intressantare ju mer man vet eller hur anna.

[00:04:19:17 - 00:04:19:23]

Rolf: Ja absolut.

[00:04:21:01 - 00:04:25:12]

Marie: Ja, för du kom ju in lite senare också 2017, jag är ju ny.

[00:04:25:19 - 00:04:26:06]

Anna: Jag har bara varit här i sex år.

[00:04:27:13 - 00:04:34:12]

Marie: Ja, men precis jag tror du att du är våra våran ålderman i det den frågan rolf för jag kom ju in 2009.

[00:04:36:14 - 00:04:37:22]

Rolf: Ja just det ja, men vi kan nog ställa.

[00:04:38:19 - 00:04:41:17]

Magnus: Om man inte börjar räkna politikerna som har varit.

[00:04:43:09 - 00:04:43:09]

Rolf: Varit.

[00:04:44:06 - 00:04:44:17]

Magnus: Helt annan liga.

[00:04:45:09 - 00:04:51:21]

Marie: Ja, men precis och ni har ju också varit engagerade politiskt, alltså i politiska grupper i frågan också under en längre tid.

[00:04:53:06 - 00:05:01:20]

Rolf: Ja absolut in i mitten på nittiotalet egentligen så, så det är ju jag tror man börjar 93.

[00:05:04:20 - 00:05:07:06]

Rolf: Så att det det är väl vad blir det 30 år sedan?

[00:05:09:04 - 00:05:24:13]

Marie: Ja ni var ju igång ännu lite tidigare än vad vad Östhammar var faktiskt för. Vi startade upp 95 ordentligt med politisk organisation som som började djupdyka i de här frågorna, men ni hade ju ett jätteintensivt arbete med.

[00:05:26:13 - 00:05:30:00]

Marie: Lokal lokala grupper, eller hur?

[00:05:31:12 - 00:05:55:03]

Rolf: Ja. Jo, men det det här projektet har ju under under årens lopp förändrats beroende på var vi har befunnit oss i processen så att säga då. Men men det bildades ju initialt ett antal

arbetsgrupper och sen har de här skiftat karaktär. De här arbetsgrupperna under årens lopp då?

[00:05:56:06 - 00:06:08:24]

Rolf: Men det har alltid funnits en ett stort inslag av både förtroendevalda men också engagerade kommuninvånare och företrädare för olika organisationer och så vidare.

[00:06:10:24 - 00:06:16:24]

Marie: Det är ju roligt att det finns ett stort engagemang i i sin kommun när det när det är en sån här stor fråga tänker jag.

[00:06:18:07 - 00:06:18:07]

Rolf: Ja.

[00:06:18:24 - 00:06:22:06]

Magnus: Man börjar absolut behöver väl ha en en medvetenhet om ett annat.

[00:06:24:10 - 00:06:29:22]

Marie: Hur ser eran organisation ut idag i i öst.

[00:06:30:16 - 00:06:31:08]

Marie: I Oskarshamns kommun.

[00:06:33:06 - 00:06:41:02]

Rolf: Ja, det här är från och med den här mandatperioden så är det första gången vi faktiskt inte har någon särskilt dedikerade arbetsgrupp.

[00:06:44:00 - 00:06:56:13]

Rolf: Och det, det har ju att göra med de beslut som regeringen nu har fattat om tillåtlighet då för. De här anläggningarna så att det det?

[00:06:57:20 - 00:07:02:03]

Rolf: Idag rapporterar jag till kommunstyrelsens absolut direkt då.

[00:07:02:22 - 00:07:11:02]

Rolf: Så det är där frågorna ligger idag och jag är då den den enda tjänstepersonen som som.

[00:07:13:04 - 00:07:14:11]

Rolf: Är anställda för att jobba med detta då?

[00:07:15:03 - 00:07:22:07]

Marie: Och de grupperna som finns eller som fanns ute i kommunen hur hur är de är de kvar eller?

[00:07:24:23 - 00:07:26:18]

Marie: Nej de har avvecklats.

[00:07:27:15 - 00:07:28:19]

Rolf: Också de har avvecklats? Ja.

[00:07:31:06 - 00:07:36:07]

Rolf: Som vi nu jobbar vi ju mer mot samhällsorganisationer alltså.

[00:07:38:17 - 00:07:39:22]

Rolf: Vad man ska kalla byalagen, eller?

[00:07:40:10 - 00:07:45:12]

Marie: Så det civila samhället som redan har har organisering liksom.

[00:07:47:16 - 00:07:56:07]

Marie: Du, vi har ju samarbetat länge. Du och jag har ju varit igång ett ett bra tag och nu är det du och Anna som som jobbar med med frågan om slutförvar.

[00:07:57:13 - 00:08:07:13]

Marie: Vad vad tycker du har varit styrstyrka? styrkan i med att vi har varit två kommuner som har jobbat tillsammans i i den här frågan.

[00:08:10:04 - 00:08:39:06]

Rolf: Ja nej, men det dels så är är det ju alltid trevligt att inte vara ensam med 1 fråga och. Vi har ju kunnat befrukta varandra med med idéer och tankar om dels hur vi organiserar arbetet, men också utifrån vilka krav man kan ställa och så vidare det. Det är ju alltså det. Det har ju varit en styrkeposition för de 2 kommunerna att liksom.

[00:08:40:09 - 00:08:42:20]

Rolf: Gå axeln mot axel i den här frågan.

[00:08:44:09 - 00:08:48:15]

Marie: Det som är lite unikt i det här samarbetet är ju också att vi är så långt ifrån varandra geografiskt.

[00:08:51:12 - 00:08:52:00]

Rolf: Ja, men så är det.

[00:08:52:15 - 00:09:01:13]

Marie: Det är ju vi. Vi har ju massor med kommunsamarbeten mellan mellan grannkommunerna, men här är det ju 60 mil mellan oss och det är ju lite unikt i alla fall i världen.

[00:09:03:16 - 00:09:20:22]

Rolf: Ja ja, men så är det ju verkligen och klart. Idag är ju inte det, alltså ser man ju inte. Ser man ju på det på ett helt annat sätt utifrån den teknik vi använder oss av nu tiden. Men men det var ju ganska många fler resor initialt.

[00:09:25:08 - 00:09:26:24]

Rolf: Antingen träffas halvvägs, eller?

[00:09:29:06 - 00:09:29:06]

Rolf: Hos.

[00:09:29:12 - 00:09:44:01]

Marie: Varandra då? du jag tänker också att vi har haft lite olika delar i den här processen att innan ansökan skickades in ifrån s k b om att de ville starta då hade vi ju jättemycket samarbete med att försöka hitta.

[00:09:47:13 - 00:09:49:12]

Marie: Eller försöka stärka varandras.

[00:09:52:08 - 00:09:58:13]

Marie: Intressen i i att rätt att få rätt underlag för att överhuvudtaget hantera den här frågan.

[00:10:00:24 - 00:10:22:11]

Marie: Medans sen så har vi ju haft ett samarbete när det gäller själva när ansökan har kommit in hur vi ska kunna ställa ja men ställa krav eller utveckla både myndigheten och s k b och regeringen. I den här frågan, för vi har ju skrivit gemensamma skrivelser och fått gehör också hos regeringen, eller hur?

[00:10:23:19 - 00:10:28:15]

Rolf: Ja, absolut i många så är det ju och och det här är ju en.

[00:10:30:01 - 00:10:40:08]

Rolf: Det det som vi brukar säga. Det här är ju en nationell angelägenhet, men den måste få

sin lösning lokalt och och då är ju kommunerna de viktigaste spelarna skulle.

[00:10:41:06 - 00:10:46:07]

Marie: Jag vilja säga ja jag håller med, ser du att vi har haft någon svaghet med att vara 2 kommuner?

[00:10:49:09 - 00:11:19:23]

Rolf: Nej det kan jag inte säga alltså i det fanns ju någon uppfattning hos den den breda allmänheten om att oskarshamn östhammar tävlade om att få slutförvaret det var liksom sån konstig men så så var det och det hade ju att göra med att det fanns en så hög acceptans för det här i i båda kommunerna då så har det ju aldrig varit och det det de som var har kunnat frågan har ju naturligtvis.

[00:11:21:18 - 00:11:23:06]

Rolf: Alltid insett att det det?

[00:11:24:14 - 00:11:37:20]

Rolf: Säkerheten som kommer att avgöra bergens beskaffenhet. Ja så så är det ju men men jag kan inte se att det har funnits några svagheter. Man kan ju tänka alternativet om man hade varit en ensam kommun.

[00:11:39:15 - 00:11:42:14]

Rolf: Det är tråkigare men också svårare.

[00:11:45:03 - 00:11:49:17]

Marie: Ja men ja, men absolut och en en enorm, ett enormt ansvar att axla.

[00:11:51:03 - 00:11:51:03]

Rolf: Ja.

[00:11:52:06 - 00:11:59:05]

Marie: Verkligen, jag är. Jag är den första också dementerar just det här med tävlan i mellan kommunerna för det. Det var det ju inte.

[00:11:59:23 - 00:12:07:03]

Magnus: Får jag flika in en fråga där, vilka konkreta exempel har ni jobbat ihop? Eller vi har vi jobbat ihop.

[00:12:08:15 - 00:12:25:04]

Marie: På ja, vi har jobbat ihop med väldigt mycket skrivelser till regering och och till Strålsäkerhetsmyndigheten och vi har också varit väldigt angelägna båda 2 om att Strålsäkerhetsmyndigheten ska ha tillräckligt med med resurser för att kunna ta hand om den

här frågan på ett bra sätt.

[00:12:26:14 - 00:12:30:16]

Marie: Det är i alla fall mina 2 första som kommer upp. Vad har du för?

[00:12:30:19 - 00:12:41:09]

Rolf: Några jobb jo men jag jag kan ju också en annan sak som som dyker upp hos mig är liksom att s k b är ju i grunden en ingenjörsorganisation.

[00:12:44:12 - 00:12:56:03]

Rolf: Och ska så vara naturligtvis, men men den här frågan är ju så otroligt komplex så att en sån sak som de 2 kommunerna drev igenom var ju också att man skulle göra.

[00:12:57:14 - 00:13:12:03]

Rolf: Med samhällsinriktade och socioekonomiska studier och utredningar för att liksom det få den bilden också det? är ett annat exempel som.

[00:13:12:21 - 00:13:24:18]

Marie: Vad det innebär att kunna bli en värdkommun för det. Det hade vi det hade vi i botten båda 2 ända fram till att man gjorde platsvalet. Vad? Vad kommer det innebära att bli en världskommun för en sån här storlek?

[00:13:26:09 - 00:13:46:06]

Marie: Ja, jag, jag är också en av de första och och instämna i att samarbetet har gett betydligt mer styrka än vad det har jag gett svagheter i den här frågan och vi har ju fått ganska så mycket uppmärksamhet i världen som sagt på den här frågan. Vi har ju varit ute tillsammans också flera gånger, har ju varit och pratat ihop.

[00:13:48:09 - 00:13:48:14]

Marie: Om den här.

[00:13:48:17 - 00:13:48:17]

Rolf: Frågan.

[00:13:50:16 - 00:13:56:10]

Rolf: Att Sverige har legat så pass långt fram i de här frågorna så så har det funnits ett internationellt intresse.

[00:13:58:15 - 00:13:58:20]

Rolf: För att följa.

[00:14:00:23 - 00:14:23:24]

Marie: Absolut då har ju du har ju förlåt slut förvaret för använt kärnbränsle, fått tillåtlighet och på gång in i en tillståndsprocess och club och klink är club är klart med sin utbyggnad, klaukapacitet och klink kommer in nu i tillståndsprocess också.

[00:14:26:04 - 00:14:34:06]

Marie: Då kommer vi ju in i en ny fas när tillstånd liksom har meddelats i de här frågorna för det kommer ju göra hur de kommer se ut om de där tillstånden. Det vet vi ju inte riktigt, men.

[00:14:35:11 - 00:14:41:16]

Marie: Men hur ser du på det framtida samarbetet oss emellan? Vi har ju haft en en del.

[00:14:43:20 - 00:14:52:20]

Marie: Ja inspel i i villkorspaketen som som s k b kommer behöva hantera ser du någonting utöver det för oss.

[00:14:54:21 - 00:15:00:22]

Rolf: Nej men alltså. Det är kanske den viktigaste frågan, alltså. Nu är vi inne i ett remissförfarande.

[00:15:03:18 - 00:15:16:03]

Rolf: Inför den stundande förhandlingen i norr miljödomstolen då och där har vi ju fört resonemang hur vi ser på olika på olika saker sen är det ju 2 helt olika anläggningar som som.

[00:15:17:11 - 00:15:22:08]

Rolf: Man söker tillstånd för, men det finns ju ändå en del gemensamma beröringspunkter då?

[00:15:24:15 - 00:15:29:09]

Rolf: Faktiskt så att det det känns angeläget att att hålla fast vid det.

[00:15:31:05 - 00:15:32:23]

Marie: Det tycker jag också.

[00:15:34:23 - 00:15:40:02]

Marie: Funderar ni här i studion på något annat som som Oskarshamns kommun pysslar med?

[00:15:42:12 - 00:15:48:14]

Marie: Jag ställer frågan till till Anna och Magnus nu när vi ändå har en hel studio här. Jag

tycker det känns så läckert att vi har en hel studio.

[00:15:52:08 - 00:15:55:12]

Anna: Ja men inget speciellt som jag kommer på just nu och lyfta.

[00:15:58:08 - 00:16:01:22]

Magnus: Jag kan väl bara lägga in att jag tror att även om man inte har en.

[00:16:05:00 - 00:16:05:14]

Magnus: Att vi har samma ingång.

[00:16:07:21 - 00:16:13:23]

Magnus: Vinkel i en sån här förhandling som kommer så kan man ju ändå stötta varandra, även om man inte kanske.

[00:16:17:13 - 00:16:24:02]

Magnus: Har något något egen egen vinning i i vi har ju våra verksamheter här.

[00:16:25:03 - 00:16:25:09]

Marie: Våra hjärtefrågor.

[00:16:26:04 - 00:16:36:17]

Magnus: Liksom har sina, men man kan ju ändå hålla med om om att man tycker att den andra kommunens liksom ställningstagande bra till exempel.

[00:16:37:09 - 00:16:37:24]

Marie: På viktigt? Ja.

[00:16:38:24 - 00:16:44:00]

Magnus: Så att man det blir kanske lite tyngre om det om det kommer in från 2 håll.

[00:16:44:23 - 00:17:22:16]

Marie: Och sen så kan man också se på frågorna lite ja ja, det är oftast bättre att se på en sak med mer än 2 ögon utan att ha flera ögon på det olika perspektiv. Så ja, jag tycker det har varit jättespännande och det har det har. Det har också varit väldigt mycket dråpligheter när vi har varit ute och pratat om de här frågorna tycker jag, så det har varit ett riktigt, riktigt angeläget och roligt och väldigt väldigt intressant uppdrag. Som vi har att att förvalta liksom, men vi jag tänkte också bara vi skulle nämna det sista som jag tänker på. Det är ju att vi också har en.

[00:17:23:23 - 00:17:44:20]

Marie: Vi har ju också en gemensam historieskrivning i den här i den här frågan att berätta för omvärlden framöver och då är det ju också en styrka att kunna vara flera som kan berätta hur det här, hur den här processen har gått till och vilket stort engagemang som krävdes av 2 kommuner för att det här skulle realiseras.

[00:17:46:24 - 00:17:47:17]

Rolf: Ja men.

[00:17:47:24 - 00:17:55:22]

Marie: Så är det ju jag tycker det är stort ja rolf varmt tack för att du ville komma till oss på på länk i i studion.

[00:17:58:00 - 00:18:28:18]

Marie: Vi tänker runda av här lite granna varmt tack säger jag ytterligare en gång till dig men också till till magnus och anna som har varit i studion vi kommer att sända fler bergrum och ni kommer kunna hitta dem i och höra dem framförallt för det är ju det jag vill också inte bara hitta dem utan höra dem på w w w punkt osthamar punkt s e slash podcast så ni är alla varmt välkomna igen lyssna på oss ha det bra så bra. Hejdå.

[00:18:30:12 - 00:18:30:12]

Anna: Hejdå.